

PREGLED PODATKOV ZA KRAVE LISASTE PASME S STATUSOM ODBRANE BIKOVSKHE MATERE V LETU 2010

Priprava: Betka Logar, Kmetijski inštitut Slovenije

Vir podatkov: Centralna podatkovna zbirka Govedo, Kmetijski inštitut Slovenije, pregled pripravljen glede na stanje v registru BM dne 21.07.2010

Za lisasto pasmo je bilo za leto 2010 v Sloveniji odbranih 359 bikovskih mater (BM), 302 BM so lisaste (LS) pasme, 57 BM pa ima manj kot 87 % LS pasme. Na novo je bilo odbranih 133 bikovskih mater, ostale so imele status odbrane BM tudi že v prejšnjem letu. Za usmeritev v prirejo mleka je bilo odbranih 347 BM, 12 pa za kombinirano usmeritev.

V želji po hitrem izboljšanju lastnosti mlečnosti so se v preteklih letih rejci lisaste pasme pogosto posluževali oplemenjevanja s pasmama Redeči Holštajn in Montbeliard. Tudi te živali (križanke) se odbirajo kot bikovske matere za lisasto pasmo. Zaradi precejšnjega števila BM z več kot 13 % druge pasme v poročilu podatke prikazujemo ločeno za krave z do 13 % druge pasme in z več kot 13 % druge pasme, ponekod pa tudi skupaj.

Pri odbiri bikovskih mater križank ne smemo spregledati, da bikovske matere z nad 13 % druge pasme, zaradi prevelikega odstotka druge pasme, ne izpolnjujejo pogojev za vpis v glavni del rodovniške knjige. Tako tudi njihovi moški potomci ne bodo izpolnjevali kriterijev za vpis v glavni del rodovniške knjige za lisasto pasmo; torej ne bodo izpolnjevali zahtev za čistopasemske plemenske živali. Odstotek bikovskih mater z več kot 13 odstotki druge pasme se je sicer v zadnjih letih počasi zmanjševal, letos pa je spet višji kot je bil lani (tabela 1). Ta trend se nikakor ne sme nadaljevati. V tabeli 1a je prikazana pasemska sestava BM odbranih za LS pasmo za leto 2010 po zavodih in skupaj. BM z 87 in več odstotki LS pasme so prikazane v treh delih, posebej tiste brez genov druge pasme (100 % LS), posebej BM z do 13 % druge pasme in še obe skupini skupaj.

Tabela 1: Pasemska sestava bikovskih mater odbranih za lisasto pasmo (LS) po letih

Pasemski sestav	BM 2006		BM 2007		BM 2008		BM 2009		BM 2010	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
100% LS	149	34,9	143	27,3	111	28,3	109	29,5	85	23,7
87 - 99% LS	180	42,2	223	42,6	213	54,3	219	59,2	217	60,4
Skupaj LS	329	77,0	366	70,0	324	82,7	328	88,6	302	84,1
75 - 86% LS	33	7,7	57	10,9	41	10,5	29	7,8	36	10,0
50 - 74% LS	55	12,9	84	16,1	27	6,9	13	3,5	21	5,8
25 - 49% LS	9	2,1	15	2,9	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Skupaj LSX	98	23,0	157	30,0	68	17,3	42	11,4	57	15,9
Skupaj	427	100,0	523	100,0	392	100,0	370	100,0	359	100,0

Tabela 1a: Pasemskai sestava bikovskih mater v letu 2010 odbranih za lisasto pasmo

Delez LS	Zavod	Število
100% LS	MS	20
100% LS	PT	29
100% LS	CE	10
100% LS	KR	15
100% LS	LJ	11
100% LS	Skupaj	85
87 - 99% LS	MS	50
87 - 99% LS	PT	96
87 - 99% LS	CE	21
87 - 99% LS	KR	34
87 - 99% LS	LJ	16
87 - 99% LS	Skupaj	217
87 - 100% LS	MS	70
87 - 100% LS	PT	125
87 - 100% LS	CE	31
87 - 100% LS	KR	49
87 - 100% LS	LJ	27
87 - 100% LS	Skupaj	302
75 - 86% LS	MS	9
75 - 86% LS	PT	4
75 - 86% LS	CE	3
75 - 86% LS	KR	16
75 - 86% LS	LJ	4
75 - 86% LS	Skupaj	36
50 - 74% LS	MS	10
50 - 74% LS	PT	5
50 - 74% LS	CE	1
50 - 74% LS	KR	3
50 - 74% LS	LJ	2
50 - 74% LS	Skupaj	21
25 - 49% LS	Skupaj	0
<87% LS	Skupaj	57

Število bikovskih mater in število rej z odbranimi bikovskimi materami v letu 2010 po zavodih je prikazano v tabeli 2. V tabeli 3 so prikazani očetje, katerih vsaj pet potomk ima status odbrane bikovske matere v letu 2010. Več kot 15 % odbranih BM je potomk le dveh bikov, bikov HOLKO in HASKO.

Tabela 2:Število bikovski mater (BM) po usmeritvah in skupaj in število rej po zavodih

Zavod	Število BM			Število rej BM
	ML	ME	Skupaj	
MS	82	7	89	36
PT	133	1	134	65
CE	35		35	15
KR	66	2	68	35
LJ	31	2	33	15
Skupaj	347	12	359	166

Tabela 3: Očetje, po katerih je odbranih vsaj pet bikovskih matere (BM)

Oče	Število BM
HOLKO	32
HASKO	30
POLDI	13
RUMBA	12
BRASIL	9
HODSON	9
BOSNOS	8
HUMLANG	8
HALOK	7
BONSAI	7
BRAKY	6
HOSTRESS	5
ENRICO	5
ASTWEIN	5
SLUGA	5

Lastnosti mlečnosti

Pri pregledu lastnosti mlečnosti podajamo povprečja vseh zaključenih standardnih laktacij (tabela 4, tabela 5, tabela 6) in povprečja v prvih standardnih laktacijah (tabela 7, tabela 8, tabela 9). Najprej so prikazani rezultati za vse odbrane bikovske matere LS pasme s statusom BM v letu 2010 po usmeritvah in skupaj (tabela 4, tabela 7). Ločeno podajamo še rezultate za odbrane bikovske matere, ki imajo manj kot 87 % lisaste pasme (tabela 5, tabela 8). Podatki bikovskih mater lisaste pasme in bikovskih mater z manj kot 87 % lisaste pasme pa so združeni tudi v skupni prikaz (tabela 6, tabela 9).

Tabela 4: Povprečja in standardne deviacije za lastnosti mlečnosti pri bikovskih materah lisaste pasme v letu 2010 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
ME	MS	7	6255±782	274,3±16,3	4,41±0,28	204,3±28,6	3,27±0,12
ME	PT	1	7033±0	276,0±0,0	3,92±0,00	226,0±0,0	3,21±0,00
ME	KR	2	6121±330	234,0±7,1	3,82±0,08	216,5±9,2	3,53±0,04
ME	LJ	2	5866±170	248,0±38,2	4,22±0,53	211,5±23,3	3,60±0,28
ME	Skupaj	12	6233±657	263,3±23,9	4,24±0,36	209,3±23,6	3,36±0,20
ML	MS	63	7278±1199	300,8±46,9	4,15±0,32	249,6±43,3	3,43±0,17
ML	PT	122	6959±1031	285,2±44,6	4,11±0,39	240,9±39,2	3,46±0,20
ML	CE	31	6798±609	265,5±31,1	3,91±0,33	235,7±21,6	3,47±0,17
ML	KR	47	6897±681	279,2±35,0	4,05±0,36	235,1±23,0	3,41±0,16
ML	LJ	23	6751±1020	274,3±44,1	4,07±0,33	229,4±38,0	3,40±0,20
ML	Skupaj	286	6985±993	284,6±43,4	4,08±0,36	240,4±36,6	3,44±0,19
Skupaj	Skupaj	298	6955±992	283,8±43,0	4,09±0,36	239,1±36,7	3,44±0,19

N - število BM za katere so prikazani podatki

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 5: Povprečja in standardne deviacije za lastnosti mlečnosti pri bikovskih materah z manj kot 87 % lisaste pasme v letu 2010 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
ML	MS	18	7837±1219	305,3±41,0	3,94±0,52	266,0±40,9	3,40±0,17
ML	PT	9	8043±1072	321,6±53,6	3,99±0,40	270,2±40,4	3,36±0,19
ML	CE	4	7042±499	269,8±30,8	3,83±0,29	237,8±13,9	3,38±0,11
ML	KR	19	7639±1051	310,4±41,8	4,08±0,33	255,6±28,9	3,36±0,18
ML	LJ	6	6643±812	279,3±33,0	4,21±0,21	230,7±32,8	3,47±0,17
ML	Skupaj	56	7618±1111	304,3±43,3	4,02±0,40	257,3±36,0	3,38±0,17
Skupaj	Skupaj	56	7618±1111	304,3±43,3	4,02±0,40	257,3±36,0	3,38±0,17

N - število BM za katere so prikazani podatki

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 6: Povprečja in standardne deviacije za lastnosti mlečnosti pri bikovskih materah odbranih za lisasto pasmo v letu 2010 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
ME	MS	7	6255±782	274,3±16,3	4,41±0,28	204,3±28,6	3,27±0,12
ME	PT	1	7033±0	276,0±0,0	3,92±0,00	226,0±0,0	3,21±0,00
ME	KR	2	6121±330	234,0±7,1	3,82±0,08	216,5±9,2	3,53±0,04
ME	LJ	2	5866±170	248±38,2	4,22±0,53	211,5±23,3	3,60±0,28
ME	Skupaj	12	6233±657	263,3±23,9	4,24±0,36	209,3±23,6	3,36±0,20
ML	MS	81	7402±1219	301,8±45,5	4,10±0,38	253,3±43,1	3,42±0,17
ML	PT	131	7034±1065	287,7±45,9	4,10±0,39	242,9±39,8	3,45±0,20
ML	CE	35	6826±596	266,0±30,7	3,90±0,32	235,9±20,7	3,46±0,17
ML	KR	66	7111±865	288,2±39,4	4,06±0,35	241,0±26,3	3,40±0,17
ML	LJ	29	6729±968	275,3±41,6	4,10±0,31	229,7±36,5	3,41±0,19
ML	Skupaj	342	7089±1039	287,9±43,9	4,07±0,37	243,1±37,0	3,43±0,18
Skupaj	Skupaj	354	7060±1039	287,0±43,6	4,08±0,37	242,0±37,1	3,43±0,18

USM – usmeritev; ML - usmeritev v prirejo mleka, ME – kombinirana usmeritev

N - število BM za katere so prikazani podatki

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 7: Povprečja za lastnosti mlečnosti v prvi standardni laktaciji za krave lisaste pasme s statusom bikovske matere v letu 2010 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
ME	MS	7	5334±524	238,3±21,9	4,49±0,38	174,0±19,9	3,26±0,14
ME	PT	1	6133±0	247,0±0,0	4,03±0,00	194,0±0,0	3,16±0,00
ME	KR	2	5389±414	213,5±6,4	3,97±0,18	189,0±9,9	3,51±0,08
ME	LJ	2	5358±214	233,5±33,2	4,35±0,45	193,5±17,7	3,61±0,18
ME	Skupaj	12	5414±470	234,1±21,7	4,34±0,39	181,4±18,4	3,35±0,20
ML	MS	63	6622±1053	279,5±43,1	4,23±0,34	224,0±36,1	3,39±0,19
ML	PT	121	6339±1111	262,7±47,8	4,16±0,36	217,2±43,0	3,42±0,22
ML	CE	30	6147±697	247,3±33,5	4,02±0,28	208,9±24,7	3,40±0,17
ML	KR	47	6279±764	255,6±32,0	4,08±0,32	213,9±26,8	3,41±0,19
ML	LJ	23	6284±959	257,0±38,7	4,11±0,37	211,3±37,8	3,35±0,20
ML	Skupaj	284	6367±1002	263,1±43,2	4,14±0,35	216,8±37,2	3,40±0,20
Skupaj	Skupaj	296	6329±1004	262,0±42,9	4,15±0,35	215,4±37,2	3,40±0,20

* - pomen oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 8: Povprečja in standardne deviacije za lastnosti mlečnosti v prvi standardni laktaciji za krave z manj kot 87 % lisaste pasme s statusom bikovske matere v letu 2010 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
ML	MS	18	7283±1498	284,8±49,5	3,96±0,49	245,3±46,7	3,38±0,21
ML	PT	9	7500±916	303,3±46,5	4,05±0,42	251,4±31,4	3,36±0,19
ML	CE	4	7123±433	267,5±46,4	3,74±0,47	238,5±16,2	3,35±0,03
ML	KR	19	7173±860	290,7±30,2	4,07±0,32	241,3±23,9	3,37±0,17
ML	LJ	6	5965±661	256,7±31,5	4,30±0,20	205,7±21,8	3,45±0,15
ML	Skupaj	56	7128±1134	285,6±41,9	4,03±0,41	240,2±35,0	3,38±0,18
Skupaj	Skupaj	56	7128±1134	285,6±41,9	4,03±0,41	240,2±35,0	3,38±0,18

* - pomen oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 9: Povprečja in standardne deviacije za lastnosti mlečnosti v prvi standardni laktaciji pri bikovskih materah odbranih za lisasto pasmo v letu 2010 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
ME	MS	7	5334±524	238,3±21,9	4,49±0,38	174,0±19,9	3,26±0,14
ME	PT	1	6133±0	247,0±0,0	4,03±0,00	194,0±0	3,16±0,00
ME	KR	2	5389±414	213,5±6,4	3,97±0,18	189,0±9,9	3,51±0,08
ME	LJ	2	5358±214	233,5±33,2	4,35±0,45	193,5±17,7	3,61±0,18
ME	Skupaj	12	5414±470	234,1±21,7	4,34±0,39	181,4±18,4	3,35±0,20
ML	MS	81	6769±1189	280,7±44,3	4,17±0,39	228,8±39,4	3,39±0,19
ML	PT	130	6420±1135	265,5±48,6	4,15±0,37	219,5±43,1	3,42±0,22
ML	CE	34	6262±739	249,7±35,0	3,99±0,32	212,4±25,5	3,40±0,16
ML	KR	66	6536±885	265,7±35,1	4,08±0,32	221,8±28,7	3,40±0,18
ML	LJ	29	6218±904	257,0±36,8	4,15±0,34	210,1±34,8	3,37±0,19
ML	Skupaj	340	6493±1062	266,8±43,8	4,12±0,36	220,7±37,8	3,40±0,20
Skupaj	Skupaj	352	6456±1065	265,7±43,6	4,13±0,36	219,3±37,9	3,40±0,20

* - pomen oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Plemenske vrednosti

V sklopu plemenskih vrednosti (PV) prikazujemo rezultate za lastnosti mlečnosti v standardni laktaciji, posebej podatke za BM LS pasme (tabela 10) in posebej za BM z manj kot 87 % LS pasme (tabela 11). Prikazane so standardizirane plemenske vrednosti (PV12). PV izhajajo iz zadnjega uradnega nacionalnega obračuna plemenskih vrednosti, ki je bil izveden na Biotehniški fakulteti, Oddeleku za zootehniko.

Tabela 10: Povprečja in standardne deviacije plemenskih vrednosti (PV12) za lastnosti mlečnosti za krave lisaste pasme s statusom bikovske matere v letu 2010 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)	IBM
ME	MS	7	114±7	118±8	108±14	113±6	94±12	114±6
ME	PT	1	126±0	122±0	95±0	123±0	87±0	124±0
ME	KR	2	117±8	111±8	90±3	123±8	108±1	121±8
ME	LJ	2	105±1	109±6	110±10	110±6	114±14	110±6
ME	Skupaj	12	114±8	115±8	104±13	115±7	99±13	116±7
ML	MS	62	131±14	130±13	102±15	134±13	103±13	133±10
ML	PT	122	129±13	127±12	101±14	132±13	104±14	131±11
ML	CE	31	129±11	126±11	96±12	134±11	106±14	132±10
ML	KR	46	123±11	121±12	99±15	124±11	101±13	124±11
ML	LJ	23	121±12	122±13	102±13	123±11	100±15	123±11
ML	Skupaj	284	128±13	126±12	101±14	131±13	103±14	130±11
Skupaj	Skupaj	296	127±13	126±12	101±14	130±13	103±14	129±11

IBM - indeks beljakovin in maščobe

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 11: Povprečja in standardne deviacije plemenskih vrednosti (PV12) za lastnosti mlečnosti za krave z manj kot 87 % lisaste pasme s statusom bikovske matere v letu 2010 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)	IBM
ML	MS	18	135±15	132±12	99±17	137±14	100±13	135±10
ML	PT	8	136±10	129±11	95±12	133±11	92±15	133±10
ML	CE	4	136±13	128±16	89±5	135±16	91±7	134±14
ML	KR	19	135±15	131±10	96±14	133±12	93±13	133±11
ML	LJ	6	121±9	126±5	113±12	125±8	108±11	126±7
ML	Skupaj	55	134±14	130±11	98±15	134±13	97±14	133±10
Skupaj	Skupaj	55	134±14	130±11	98±15	134±13	97±14	133±10

IBM - indeks beljakovin in maščobe

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Telesne mere

Za krave LS pasme s statusom BM v letu 2010 po usmeritvah, zavodih in skupaj so povprečja telesnih mer prikazana v tabeli 12, povprečja telesnih mer za krave z manj kot 87 % LS pasme pa v tabeli 13. Telesne mere višina vihra (VV), višina križa (VK), dolžina telesa (DT) in obseg prsi (OP) se izmeri ob odbiri BM. Običajno merjenje izvaja strokovni tajnik ali pa selekcionist območnega zavoda.

Tabela 12: Povprečja in standardne deviacije telesnih mer (VV - višina vihra, VK - višina križa, DT - dolžina telesa, OP-obseg prsi) pri bikovskih materah lisaste pasme odbranih za leto 2010 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N(VV)	VV (cm)	N(VK)	VK (cm)	N(DT)	DT (cm)	N(OP)	OP (cm)
ME	KR	2	139,5±0,7	2	141,5±0,7	2	142,5±3,5	2	213,0±4,2
ME	LJ	2	139,0±2,8	2	145,0±2,8	2	145,0±1,4	2	211,5±0,7
ME	MS	7	140,1±2,8	7	143,6±3,3	7	147,1±4,8	7	210,4±6,0
ME	PT	1	139,0±0,0	1	143,0±0,0	1	150,0±0,0	1	219,0±0,0
ME	Skupaj	12	139,8±2,3	12	143,4±2,8	12	146,3±4,3	12	211,8±5,2
ML	CE	31	139,6±2,1	31	142,9±2,4	31	141,3±2,9	31	208,7±5,5
ML	KR	44	139,8±2,1	44	142,7±2,5	44	143,1±3,7	44	207,8±7,5
ML	LJ	25	140,3±1,9	25	144,9±2	25	143,7±3,7	25	210,5±8,7
ML	MS	61	140,5±3,1	61	145,3±2,7	61	148,1±5,1	61	212,3±5,8
ML	PT	120	140,7±3,0	110	144,0±3,3	109	143,2±4,2	110	210,9±12,3
ML	Skupaj	281	140,4±2,7	271	144,0±3,0	270	144,1±4,7	271	210,4±9,5
Skupaj	Skupaj	293	140,3±2,7	283	144,0±3,0	282	144,2±4,7	283	210,5±9,3

N – število BM pri katerih je bila izmerjena posamezna lastnost

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 13: Povprečja in standardne deviacije telesnih mer (VV - višina vihra, VK - višina križa, DT - dolžina telesa, OP-obseg prsi) pri bikovskih materah z manj kot 87 % lisaste pasme odbranih za leto 2010 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N(VV)	VV (cm)	N(VK)	VK (cm)	N(DT)	DT (cm)	N(OP)	OP (cm)
ML	CE	4	141,8±3,4	4	146,5±3,9	4	142,3±2,6	4	206,8±4,6
ML	KR	19	140,1±2,8	19	142,9±3,7	19	142,8±3,7	19	207,7±10,1
ML	LJ	5	139,2±1,9	5	143,4±2,8	5	141,0±2,0	5	207,4±4,4
ML	MS	17	141,7±4,6	17	146,4±4,6	17	148,8±4,2	17	211,4±7,8
ML	PT	7	139,7±1,6	6	142,9±2,9	6	144,5±5,0	6	209,5±5,2
ML	Skupaj	52	140,6±3,4	51	144,4±4,1	51	144,8±4,8	51	209,1±8,1
Skupaj	Skupaj	52	140,6±3,4	51	144,4±4,1	51	144,8±4,8	51	209,1±8,1

N – število BM pri katerih je bila izmerjena posamezna lastnost

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Telesne ocene

Povprečne ocene za telesne lastnosti okvir (OK), omišičenost (OM), oblika (OB) in vime (VI) pri odbranih bikovskih materah v letu 2010 v Sloveniji prikazujeta tabeli 14 in 15. Za krave LS pasme so povprečja telesnih ocen prikazana v tabeli 14, povprečja telesnih ocen za krave z manj kot 87 % LS pasme pa v tabeli 15. Telesne ocene se oceni ob odbiri BM.

Tabela 14: Povprečja in standardne deviacije telesnih ocen (OK - okvir, OM - omišičenost, OB - oblika, VI - vime) bikovskih mater lisaste pasme odbranih za leto 2010 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N(OK)	OK	N(OM)	OM	N(OB)	OB	N(VI)	VI
ME	MS	7	6,7±0,8	7	6,6±0,8	7	6,9±0,7	7	6,6±0,8
ME	PT	1	6,0±0,0	1	8,0±0,0	1	6,0±0,0	1	6,0±0,0
ME	KR	2	6,5±0,7	2	6,0±1,4	2	6,5±0,7	2	5,5±0,7
ME	LJ	2	6,5±0,7	2	5,5±0,7	2	7,0±1,4	2	5,5±0,7
ME	Skupaj	12	6,6±0,7	12	6,4±1,0	12	6,8±0,8	12	6,2±0,8
ML	MS	61	7,1±1,0	61	6,5±0,8	61	6,7±0,8	61	6,5±0,9
ML	PT	116	7,0±1,0	117	6,7±0,9	117	7,0±0,8	117	6,9±0,9
ML	CE	30	6,7±0,9	30	6,3±0,8	30	7,0±0,8	30	6,9±0,9
ML	KR	44	6,7±0,9	44	6,3±0,8	44	7,0±0,7	44	6,8±0,9
ML	LJ	25	7,0±0,8	25	6,3±0,8	25	7,1±0,7	25	6,8±0,8
ML	Skupaj	276	6,9±0,9	277	6,5±0,9	277	6,9±0,8	277	6,8±0,9
Skupaj	Skupaj	288	6,9±0,9	289	6,5±0,9	289	6,9±0,8	289	6,7±0,9

N - število BM pri katerih je bila ocenjena posamezna lastnost

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 15: Povprečja in standardne deviacije telesnih ocen (OK - okvir, OM - omišičenost, OB - oblika, VI - vime) bikovskih mater z manj kot 87 % lisaste pasme odbranih za leto 2010 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N(OK)	OK	N(OM)	OM	N(OB)	OB	N(VI)	VI
ML	MS	17	7,2±1,1	17	6,5±0,8	17	7,4±0,7	17	7,1±0,9
ML	PT	7	7,1±0,7	7	7,0±1,2	7	7,1±0,9	7	7,1±0,7
ML	CE	4	7,5±1,0	4	6,3±0,5	4	6,8±0,5	4	7,0±0,8
ML	KR	19	6,7±1,0	19	6,0±0,8	19	6,8±1,0	19	6,7±1,0
ML	LJ	5	6,4±0,9	5	6,0±0,0	5	6,6±0,5	5	5,6±0,9
ML	Skupaj	52	7,0±1,0	52	6,3±0,9	52	7,0±0,9	52	6,8±1,0
Skupaj	Skupaj	52	7,0±1,0	52	6,3±0,9	52	7,0±0,9	52	6,8±1,0

N - število BM pri katerih je bila ocenjena posamezna lastnost

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah